

PRZEGLĄD PRAWA HANDLOWEGO

MIESIĘCZNIK

ADAM OPALSKI, ANDRZEJ W. WIŚNIEWSKI

Elementy organizacji osobowych spółek handlowych – przyczynek do analizy podstaw ustroju spółek osobowych

ZBIGNIEW KUNIEWICZ

Jedność prawa cywilnego czy autonomia prawa handlowego? (Uwagi o niektórych mankamentach regulacji prawnej stosunków gospodarczych)

ARTUR NOWACKI

Zasady odpowiedzialności spółki dominującej wobec spółki zależnej za szkodę wyrządzoną wykonaniem wiążącego polecenia

ANDRZEJ SZLĘZAK

Opcje w transakcjach M&A – roszczenie czy uprawnienie prawokształtujące?

1
(389)

styczeń
2025

www.wolterskluwer.pl

www.czasopisma.wolterskluwer.pl

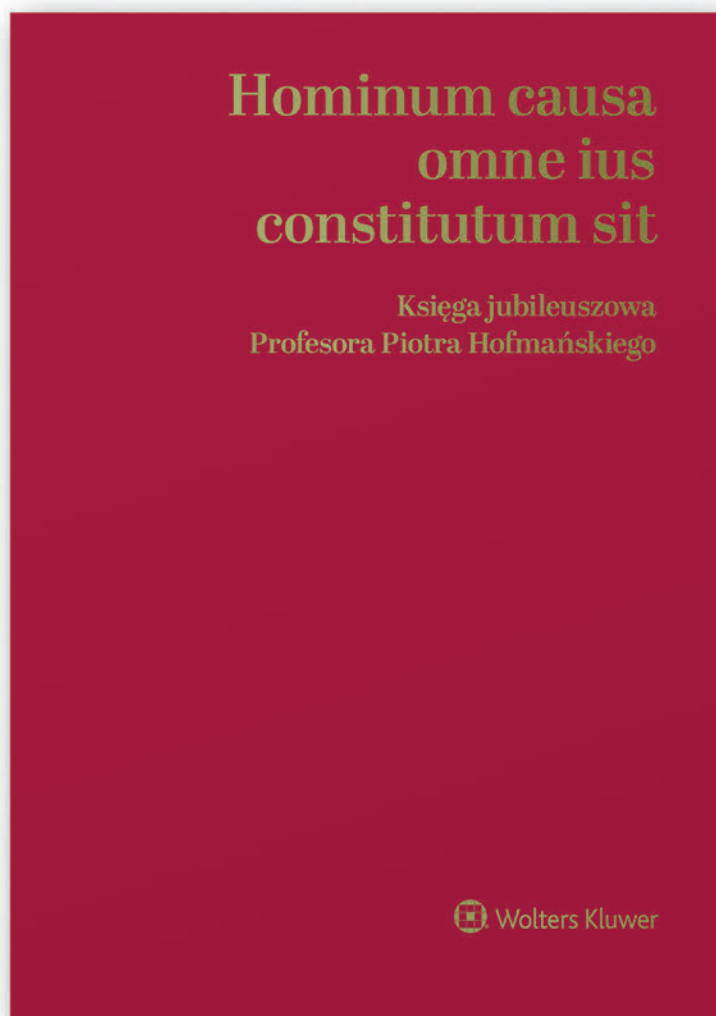

CENA 109 ZŁ (W TYM 8% VAT)
Indeks 32907X

Wolters Kluwer

JUBILEUSZ PROFESORA PIOTRA HOFMAŃSKIEGO

Tytuł książki „*Hominum causa omne ius constitutum sit*” [łac. wszelkie prawo winno być stanowione dla ludzi] ma oddawać przesłanie, jakie zawsze przyświecało Profesorowi Piotrowi Hofmańskiemu w pracy naukowej i działalności orzeczniczej.

Publikacja to aż 970 stron zawierających 91 tekstów merytorycznych napisanych przez 101 autorów. W gronie autorów znaleźli się wybitni naukowcy i praktycy nie tylko z Polski, ale i zza granicy.

Książka jest podzielona na 4 części:

- postępowanie karne,
- międzynarodowe prawo karne,
- prawo karne materialne,
- varia.

Piotr Hofmański – profesor zwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego, wcześniej związany z UMK w Toruniu, UŚ w Katowicach, UwB w Białymstoku; wieloletni sędzia Sądu Najwyższego, były członek i Przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego; ekspert Rady Europy; pierwszy Polak sędzia i Prezes Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze; autor kilkuset prac z zakresu prawa i procesu karnego oraz problematyki ochrony praw człowieka, Redaktor Naczelny Systemu Prawa Karnego Procesowego.

spis treści

- Adam Opalski, Andrzej W. Wiśniewski**
4 Elementy organizacji osobowych spółek handlowych – przyczynek do analizy podstaw ustroju spółek osobowych
- Zbigniew Kuniewicz**
17 Jedność prawa cywilnego czy autonomia prawa handlowego? (Uwagi o niektórych mankamentach regulacji prawnej stosunków gospodarczych)
- Artur Nowacki**
23 Zasady odpowiedzialności spółki dominującej wobec spółki zależnej za szkodę wyrządzoną wykonaniem wiążącego polecenia
- Andrzej Szlęzak**
34 Opcje w transakcjach M&A – roszczenie czy uprawnienie prawokształtujące?
- Paweł Mazur**
39 Rozkład ryzyka ekonomicznego pomiędzy stronami umowy agencyjnej a ochronny charakter jej kodeksowej regulacji
- Małgorzata Dziadzio**
45 Zmiana współników handlowej spółki osobowej w drodze porozumienia (zmiany umowy spółki)
- Karolina Ochocińska**
54 Negocjacje w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego

contents

- Adam Opalski, Andrzej W. Wiśniewski**
4 Elements of Organization of Commercial-Law Partnerships. A contribution to the Analysis of Fundamental Provisions Regulating Partnerships
- Zbigniew Kuniewicz**
17 Unity of Civil Law or Autonomy of Commercial Law? (Remarks About Some Deficiencies in the Legal Regulation of Economic Relations)
- Artur Nowacki**
23 The Principles of the Parent Company's Liability Towards a Subsidiary for Loss Incurred by Executing a Binding Instruction
- Andrzej Szlęzak**
34 Options in M&A Transactions – a Claim or a Right-Shaping Competence
- Paweł Mazur**
39 Distribution of Economic Risks Between Parties to an Agency Agreement in the Context of the Protective Character of Its Regulation in the Civil Code
- Małgorzata Dziadzio**
45 Change of Partners in a Commercial Partnership by Agreement (Amendment to the Partnership Agreement)
- Karolina Ochocińska**
54 Negotiations in the Course of Restructuring Proceedings

Recenzentami w 2024 r. byli:

prof. dr hab. Józef Frąckowiak, dr hab. Łukasz Gasiński, dr Marek Grzybowski prof. UW,
prof. dr hab. Wojciech Katner, dr hab. Katarzyna Kopaczńska-Pieczniak prof. UMCS,
dr hab. Joanna Kruczałak-Jankowska prof. UG, dr hab. Zbigniew Kuniewicz prof. US,
dr hab. Marek Leśniak prof. UW, dr hab. Marta Litwińska-Werner, doc. dr Małgorzata Modrzejewska,
doc. dr Jerzy Modrzejewski, prof. dr hab. Konrad Osajda, prof. dr hab. Wojciech Popiołek,
prof. dr hab. Urszula Promińska, prof. dr hab. Krystyna Szczepanowska-Kozłowska,
prof. dr hab. Marek Wierzbowski, dr Cezary Wiśniewski, dr hab. Anna Zbiegień-Turzańska prof. UW

Za publikację na łamach „Przeglądu Prawa Handlowego” Autor otrzymuje 70 pkt (zgodnie z załącznikiem do komunikatu Ministra Nauki z 5.01.2024 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, wydanego na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2024 r. poz. 1571).

Miesięcznik „Przegląd Prawa Handlowego” jest ujęty w międzynarodowej bazie European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+) oraz indeksowany w bazie BazEkon.

Czasopismo jest indeksowane w bazie ICI Journals Master List za rok 2023 (ICV 2023 = 62,18).

PRZEGLĄD PRAWA HANDLOWEGO

miesięcznik ukazuje się od 1992 r.

RADA PROGRAMOWA

prof. Emilio Castorina,
prof. dr hab. Józef Frąckowiak, prof. dr hab. Andrzej Jakubicki,
prof. Julian Juergensmeyer, prof. dr hab. Wojciech J. Katner,
prof. dr hab. Andrzej Kidyba, prof. dr hab. Ryszard Markiewicz,
dr Jerzy Modrzejewski, prof. dr hab. Józef Okolski,
prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski,
prof. dr hab. Wojciech Popiołek, prof. dr hab. Jerzy Rąjski,
prof. dr hab. Marek Safjan, prof. dr hab. Stanisław Sołtysiński,
prof. dr hab. Andrzej Szumański, dr Leigh Williams

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny
Małgorzata Modrzejewska

Z-ca Redaktora naczelnego
Cezary Wiśniewski

Sekretarz redakcji
Anna Popławska

tel. +48 668 618 563

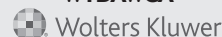
e-mail: anna.poplawska@wolterskluwer.com

Redaktor języka angielskiego
Anna Setkiewicz-Ryszka

Materiały do publikacji powinny zostać przesłane pocztą elektroniczną. Objętość nadesłanych tekstów nie powinna przekraczać 25 000–30 000 znaków ze spacjami. Teksty muszą mieć tytuł, abstrakt w języku polskim, śródtytuły, podsumowanie, słowa kluczowe, przypisy opracowane w tradycyjny sposób – na dole strony, krótką notkę o autorze oraz adres e-mailowy do korespondencji. Autor może zaproponować tłumaczenie na język angielski tytułu tekstu, abstraktu oraz słów kluczowych. Należy także podać (w przypisie) informacje o źródłach finansowania danej publikacji, takich jak np. granty krajowe, międzynarodowe, dotacje fundacji, stowarzyszeń lub instytucji komercyjnych. Do tekstu należy dołączyć bibliografię załącznikową. Przekazując tekst do redakcji, Autor przenosi na Wydawcę wyłączne prawo do jego publikacji (prawa autorskie i wydawnicze). Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów, zmiany tytułów, śródtytułów oraz poprawek merytorycznych i stylistycznych, również w wersji angielskiej. Materiały niezamówione nie będą zwracane. Warunkiem publikacji jest odesłanie uprzednio podpisanej umowy z Wydawnictwem. Podstawowe zasady recenzowania nadesłanych tekstów oraz wymagania dla Autorów dotyczące ghostwritingu są dostępne na stronie: <http://www.wolterskluwer.pl/proces-publicacji-w-czasopiśmie>. Za publikację w „Przeglądzie Prawa Handlowego” są wypłacane honoraria autorskie.

Wersją podstawową (referencyjną) czasopisma jest wersja papierowa.

WYDAWCA

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
Dyrektor Działu Publikacji Periodycznych
Klaudia Szawłowska
klaudia.szawlowska@wolterskluwer.com

Sekretariat: czasopisma@wolterskluwer.pl
<http://www.czasopisma.wolterskluwer.pl/przeglad-prawa-handlowego>

Sprzedaż i prenumerata:

Księgarnia internetowa Wolters Kluwer Polska
www.Profinfo.pl
– tel. +48 732 122 863 lub infolinia 801 044 545,
e-mail: PL-prenumerata@wolterskluwer.com
Ruch – tel. 22 693 70 00 lub 801 800 803,
Kolporter – tel. 801 404 044,
GLM – tel. +48 504 914 773,
Garmond – tel. 22 837 30 08

Nakład 500 egz.

Do 1999 r. czasopismo było własnością Wydawnictwa „KiK” Konieczny i Kruszewski

prof. dr hab. Adam Opalski

Autor jest kierownikiem Katedry Międzynarodowego Prawa Prywatnego i Handlowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz Of Counsel w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka w Warszawie, członkiem European Company Law Expert Group oraz European Model Company Act Group (ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1655-4628>).

dr hab. Andrzej W. Wiśniewski

Autor jest adiunktem w Katedrze Międzynarodowego Prawa Prywatnego i Handlowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8266-6425>).

Udział w autorstwie tekstu:

Adam Opalski: 50%

Andrzej W. Wiśniewski: 50%

Elementy organizacji osobowych spółek handlowych – przyczynek do analizy podstaw ustroju spółek osobowych

Słowa kluczowe: *ustrój osobowych spółek handlowych, reprezentacja spółki, prowadzenie spraw spółki, quasi-organ, uchwała wspólników, zgoda wspólników, zmiana umowy spółki*

Założenia ustroju osobowych spółek handlowych czynią zasadnym rozróżnienie trzech obszarów rozstrzygnięć podejmowanych przez wspólników: po pierwsze, prowadzenia spraw spółki i jej reprezentacji; po drugie, tzw. decyzji właścicielskich; oraz po trzecie, kształtowania treści stosunku spółki, pierwotnie określonej przez umowę spółki. W pierwszej sferze wspólnicy występują w istocie w funkcji organu czy też quasi-organu spółki, wobec czego należy tu stosować odpowiednio przepisy o reprezentacji organicznej, w myśl których oświadczenia wspólnika stanowią wprost oświadczenia spółki. Błędem jest natomiast spotykane w doktrynie posługiwanie się koncepcją przedstawicielstwa ustawowego. W drugim z obszarów, obejmującym w szczególności zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego, wspólnicy tworzą organ kolektywny, będący odpowiednikiem zgromadzenia spółki kapitałowej, co rzutuje na interpretację trybu i charakteru prawnego podejmowanych decyzji. Istotnym problemem, wobec nieusystematyzowanej z tego punktu widzenia regulacji kodeksowej, jest należyte rozgraniczenie pomiędzy tymi dwoma obszarami a sferą trzecią, w której wspólnicy występują już nie jako organ spółki, ale jako odrębne od niej podmioty; dotyczy to w szczególności zmian umowy spółki. Systematyzacja zróżnicowanych ról, w których występują wspólnicy spółek osobowych, jest koniecznym warunkiem prawidłowej interpretacji podstaw organizacji spółek osobowych oraz oddziałuje na kwestie szczegółowe.

I. Wprowadzenie

Organizację osobowej spółki handlowej determinuje zasada powierzenia prowadzenia spraw spółki i jej reprezentacji samym wspólnikom, będącym uczestnikami spółki jako zrzeszenia. W myśl tej zasady każdy wspólnik jawny ma prawo reprezentowania spółki (art. 29 § 1 Kodeksu

spółek handlowych¹) i prowadzenia jej spraw (art. 39 § 1 k.s.h.). Ustawodawca nie przewiduje, by analogiczne uprawnienia reprezentacyjne mogły zyskać osoby trzecie. Równocześnie przesądza wyrażnie, że nie jest możliwe powierzenie prowadzenia spraw spółki osobom

¹ Ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 18 ze zm.).

trzecim z wyłączeniem (wszystkich) wspólników (art. 38 § 1 k.s.h.). Przepisom o spółce jawnej jako podstawowemu typowi osobowej spółki handlowej przypada walor regulacji modelowej: ze względu na odesłania (art. 89, art. 103 i art. 126 § 1 pkt 1 k.s.h.) przepisy te determinują reżim prawny także w spółkach partnerskiej, komandytowej i komandytowo-akcyjnej. Ulega on jedynie pewnym modyfikacjom ze względu na częściowo odmienne założenia ustroju tych spółek.

Stan powiązania funkcji zarządczych z uczestnictwem w spółce, a więc unii personalnej wspólników i osób zarządzających spółką (niem. *Selbstorganshaft*), jest podstawową cechą odróżniającą ustrój spółek osobowych i kapitałowych. W tych ostatnich organy wykonawcze konstytuują się przez powołanie, spośród nieograniczonego kręgu osób, a więc także spośród osób trzecich (niem. *Fremdorganshaft*), zaś wspólnicy i akcjonariusze spółki kapitałowej jako członkowie korporacji tworzą organ „właścicielski”, nazwany zgromadzeniem. Ramowe unormowanie spółek osobowych w Kodeksie spółek handlowych nie odnosi się w zasadzie w ogóle do sfery rozstrzygnięć wspólników jako uczestników zrzeszenia. Ustawodawca nie uznał tego obszaru za konieczny przedmiot regulacji kodeksowej, a ponadto powierzył sferę stosunków wewnętrznych autonomicznym rozstrzygnięciom wspólników (art. 37 k.s.h.). Do czasów współczesnych przetrwała tu percepcja przedwojennego ustawodawcy, który przyznał spółkom osobowym podmiotowość jedynie (a przynajmniej, wyraźnie jedynie) wobec osób trzecich, w konsekwencji czego obszar wewnętrznych stosunków między wspólnikami postrzegał jako przejaw ich bezpośrednich relacji, w których – wobec pominięcia spółki – mechanizmy korporacyjnego kształtowania woli spółki nie znajdują zastosowania. Wyjątkiem jest współcześnie spółka komandytowo-akcyjna jako hybryda spółek jawnej i akcyjnej, gdzie rola organu właścicielskiego, wzorem regulacji spółki akcyjnej, jest przypisana walnemu zgromadzeniu, zaś komplementariusze jako wspólnicy jawni współtworzą jego decyzje za pośrednictwem prawa wyrażenia zgody (art. 146 § 2–3 k.s.h.).

Ustawodawca nie przesądza charakteru, w jakim działają wspólnicy wyposażeni w powiązane z członkostwem uprawnienie do reprezentowania spółki (art. 29 § 1 k.s.h.). Przepisy Kodeksu spółek handlowych nie przyznają im statusu organów, równocześnie jednak podstawy do stosowania norm Kodeksu cywilnego² o organach dają się wywieść już z wyjściowego przepisu art. 33¹ § 1 k.c. Status organu wyposażonego w funkcję reprezentacji ma jedynie zarząd w spółce partnerskiej. Może on zostać ustanowiony jako alternatywa dla modelu reprezentowania spółki przez samych partnerów, ukształtowanego na zasadach zbliżonych do przyjętych w spółce jawnej (art. 96–97 k.s.h.).

Ostatecznie więc ustawodawca powierza wprawdzie wspólnikom spółek osobowych zarządzanie nimi, jednak równocześnie – pomijając spółkę komandytowo-akcyjną – milczy w kwestii podejmowania przez nich rozstrzygnięć „właścicielskich”, a także nie przesądza istoty prerogatyw reprezentacyjnych wspólników. Nie powinno ulegać wątpliwości, że zarysowany stan wymaga przeprowadzenia

dogłębionej analizy podstaw organizacji spółek osobowych, gdyż wnioski w tym względzie przekładają się bezpośrednio na zasady ich funkcjonowania i rozstrzyganie wątpliwości interpretacyjnych bardziej szczegółowej natury. Dotychczas analiza taka była podejmowana w polskim piśmiennictwie prawniczym w stopniu dalece niewystarczającym.

II. Quasi-organy zarządczy i „właścicielski” w spółkach osobowych

1. Niezbędnym punktem wyjścia dla analizy podstaw organizacji spółek osobowych wydaje się teza o zasadności wyróżnienia **dwóch gremiów decyzyjnych**, tworzonych przy koniecznym, a nawet wyłącznym udziale wspólników, w których kształtowana jest ich kolektywna wola, przypisywana spółce. Gremiom tym należy przyznać status **quasi-organów spółki**. W spółkach jawnej i komandytowej, inaczej niż w spółkach kapitałowych, ustawodawca nie wyróżnia wprawdzie wprost organów jako wewnątrzorganizacyjnych adresatów kompetencji, niemniej jednak zachodzą tu daleko idące analogie do stosunków istniejących w spółkach kapitałowych. Jest to konsekwencją uniwersalnego charakteru konstrukcji prawnej zrzeszenia wyposażonego w podmiotowość prawną (art. 8 § 1 k.s.h.), opartego na członkostwie partycypujących w nim osób, a równocześnie posiadającego zdolność do wypracowania własnej woli i artykułowania jej na zewnątrz. Podmiotowość taką, w tym wypadku określaną najczęściej jako ułomna osobowość prawna, posiadają także spółki osobowe. Cecha ta odróżniana jest wprawdzie od osobowości prawnej, ale nie odbiega w sposób istotny od tej ostatniej co najmniej pod względem zakresu przedmiotowego zdolności, a tym samym zbliża się do „pełnej” osobowości prawnej³. W strukturę niektórych spółek osobowych figura organu jest wpisana wprost: w spółce partnerskiej możliwe jest powołanie zarządu (art. 97 k.s.h.), zaś organami spółki komandytowo-akcyjnej są walne zgromadzenie (art. 145–146 k.s.h.) oraz – co do zasady fakultatywna – rada nadzorcza (art. 142 k.s.h.). Nie wpływa to na rewizję założeń podmiotowości tych spółek ani nie zmienia w sposób zasadniczy ich prawnej natury.

2. W spółce jawnej wspólnicy wyposażeni w kompetencję do prowadzenia spraw spółki (art. 39–40 k.s.h.), ewentualnie wraz z osobami trzecimi, którym powierzono to zadanie (art. 38 § 1 k.s.h.), tworzą **gremium odpowiedzialne za zarządzanie spółką**. Można je postrzegać jako funkcjonalny odpowiednik zarządu spółki kapitałowej. Status quasi-organu mają także, niezależnie, poszczególni wspólnicy wyposażeni w kompetencję do reprezentowania spółki (por. szerzej pkt III). Ustawodawca kształtuje

3 Por. A.W. Wiśniewski [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. 1a, *Spółki osobowe. Komentarz*. Art. 1–36, red. A. Opalski, Warszawa 2024, art. 8, nb 7 oraz literatura tam przytoczona.

2 Ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2024 r. poz. 1061 ze zm.) – dalej k.c.

reguły kolektywnego rozstrzygania spraw przez wspólników prowadzących sprawy spółki jawnej (art. 39 § 2–3 oraz art. 42–44 k.s.h.) w sposób zbliżony do przyjętych dla zarządu spółki kapitałowej (art. 208, art. 300⁶⁴, art. 371 k.s.h.). Powierzenie wspólnikowi prowadzenia spraw, wynikające z ustawy (art. 39 § 1 k.s.h.), jest oparte na stosunku zbliżającym się do zlecenia (art. 45 *in principio* k.s.h.), podobnie jak w przypadku członków zarządu spółki kapitałowej. Inaczej niż w spółkach kapitałowych, relacja między osobą zarządzającą a spółką jawną nie jest natomiast wyodrębniona od stosunku korporacyjnego (stosunku członkostwa w spółce), gdyż nie istnieje taka potrzeba. Wspólnik pełni swoją funkcję na podstawie stosunku korporacyjnego, do którego w tym zakresie stosuje się przepisy o zleceniu. W spółkach kapitałowych stosunki uczestnictwa w spółce i mandatu w organie wykonawczym (zarządzie, radzie nadzorczej) determinują zasadniczy szkielet ich organizacji. Kierowanie spółką (oraz nadzór nad tym procesem) jest tam wprowadzone zwykle powierzane osobom trzecim, niebędącym wspólnikami, w niewielkich, zamkniętych spółkach kapitałowych typowe jest jednak łączenie statusu udziałowca i zarządcy, co zbliża układ stosunków do modelu zjednoczenia ról właścicielskiej i kierowniczej, charakterystycznego dla pozycji wspólnika spółki jawnej.

Jeżeli prowadzenie spraw spółki jawnej powierzono **tylko niektórym wspólnikom**, umocowanym równocześnie do jej reprezentowania, samodzielnie bądź łącznie z innymi wspólnikami albo prokurentem (art. 29–30 k.s.h.), względnie w prowadzeniu spraw spółki uczestniczą także **osoby trzecie**, stan ten wyznacza najbardziej wyrazisty model wykształcenia w spółce jawnej quasi-organu zarządzającego na wzór sytuacji w spółkach kapitałowych. Jednocześnie każdego wspólnika wyposażonego w samoistne uprawnienia reprezentacyjne należy postrzegać jako samodzielny quasi-organ, zdolny do związania spółki swoimi aktami, podejmowanymi w wykonaniu przyznanego mu organizacyjnego umocowania. Zjednoczenie w osobie wspólnika kompetencji do prowadzenia spraw spółki i reprezentacji stanowi naturalny model alokowania uprawnień zarządczych, skoro reprezentacja jest przejawem realizacji funkcji kierowniczych, bo polega na wykonywaniu podjętych uprzednio decyzji (przekształceniu ich w czynności prawne wiążące spółkę).

3. Wszyscy wspólnicy spółki jawnej tworzą natomiast odrębne gremium, będące **forum „właścicielskim”**, wyposażone w kompetencje do rozstrzygania zróżnicowanych „**ważniejszych**” („podstawowych”) kwestii, **zazwyczaj wykraczających poza sferę prowadzenia spraw spółki**. Uczestnictwo w quasi-organie „właścicielskim” wynika z samego członkostwa w spółce (stosunku korporacyjnego) i jest oderwane od uprawnienia do prowadzenia jej spraw. Wspólnik może zrzec się prawa prowadzenia spraw spółki oraz jej reprezentacji, co znajduje odzwierciedlenie w stosownych postanowieniach umowy spółki; uprawnienia te mogą także zostać mu odebrane mocą wyroku sądowego (art. 30 § 2, art. 47 k.s.h.). Wspólnik nie może natomiast zostać pozbawiony prawa uczestnictwa w quasi-organie „właścicielskim”. Gremium to jest funkcjonalnym odpowiednikiem ogółu wspólników spółki kapitałowej, czyli

zgromadzenia spółki kapitałowej jako ciała skupiającego wszystkich członków zrzeszenia, a jego decyzje są **przyisywane spółce**.

4. Przepisy kształtujące organizację spółki jawnej nie tylko nie wyróżniają wprost gremiów „zarządczego” i „właścicielskiego” tej spółki, ale nawet nie ułatwiają dokonania takiej dystynkcji w drodze zabiegów interpretacyjnych. Rozróżnienie między tymi ciałami ulega zatarciu, ponieważ w modelu kodeksowym wszyscy wspólnicy są wyposażeni w uprawnienie do prowadzenia spraw spółki (art. 39 § 1 k.s.h.) i reprezentacji (art. 29 § 1 k.s.h.), a więc **w takim samym składzie zarówno kierują spółką, jak i decydują w kwestiach natury „właścicielskiej”**. Charakterystyczne dla konstrukcji spółki jawnej zjednoczenie w osobach wspólników statusu członków (uczestników) zrzeszenia oraz uprawnionych do prowadzenia jej spraw (*Selbstorganshaft*) utrudnia zatem analizę modelu organizacji tej spółki. Co więcej, w wariantcie kodeksowym także wspólnicy wyłączeni od prowadzenia spraw spółki uczestniczą w zarządzaniu nią, wyrażając zgodę na ważniejsze działania, przekraczające zakres zwykłych czynności spółki (art. 43 k.s.h.). Ponadto większość uprawnień „właścicielskich” może być przeniesiona na wspólników prowadzących sprawy spółki⁴. W takich uwarunkowaniach również powinności wspólnika spółki jawnej wynikające ze stosunku korporacyjnego i – będącego jego integralną częścią – zlecenia prowadzenia spraw spółki (art. 45 k.s.h.) pozostają nierozdzielne i trudne do czytelnego rozdzielenia. Na przykład, obowiązkiem członkowskim obejmującym wszystkich wspólników jest nakaz powstrzymywania się od działalności sprzecznej z interesami spółki (art. 56 § 1 k.s.h.). Powiernicza więc ustanowiona przepisami o zleceniu wpływa wprowadzenie na intensyfikację analogicznej powinności, spoczywającej na wspólnikach prowadzących sprawy spółki, niemniej jednak trudno odseparować ją od „ogólnego” obowiązku „wspólniczego”⁵.

III. Występowanie za spółki osobowe przez wspólników jako przejaw reprezentacji organicznej

1. Zabieg odwołania się do konstrukcji prawnej organu okazuje się uzasadniony także w obszarze funkcji reprezentowania spółki przez wspólników. Przyznane każdemu wspólnikowi jawnemu prawo reprezentowania spółki (art. 29 § 1 k.s.h.) jest jego **uprawnieniem organizacyjnym** wynikającym z członkostwa w spółce, a więc z udziału, przysługującym wspólnikowi w jego interesie. Jest ono akcesorium praw wspólnika do otrzymywania świadczeń majątkowych (praw *strictae* majątkowych), przyznanym

⁴ Por. pkt IV.A.

⁵ Por. szerzej A. Opalski [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. 1a, *Spółki osobowe. Komentarz. Art. 1–36*, red. A. Opalski, Warszawa 2024, art. 56, nb 3–4.